

PER ØSTERGAARD

SIDAN 1

Minifakta om t-rex

Lärarmaterial

VAD HANDLAR BOKEN OM?

Boken handlar om hur t-rex levde för 65 miljoner år sedan. Den hade kraftiga bakben och kunde springa i 70 kilometer i timmen. Med hjälp av sina sinnen var de duktiga rovdjur. Ungarna åt mycket kött och för varje år blev de 600 kilo tyngre.

LGR22 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Sakprosatexter för barn. Beskrivande, förklarande och instruerande texter och hur deras innehåll kan organiseras. (SV 1–3)
- Att lyssna aktivt och återberätta viktiga delar av ett innehåll. (SV 1–3)
- Informationssökning i böcker, tidskrifter och på webbplatser för barn samt i söktjänster på internet. (SV 1–3)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- Söka information från olika källor och värdera dessa.

LGRSÄR22 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Sakprosatexter för barn. Beskrivande, förklarande och instruerande texter. (SV 1–3)
- Gemensamt och enskilt skrivande. Strategier för att skriva ord, meningar och enkla texter. Skapande av texter där ord och bild samspekar, såväl med som utan digitala verktyg. (SV 1–3)
- Informationssökning i källor för barn. (SV 1–3)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift samt med andra former för kommunikation.
- Söka information från olika källor och värdera dessa.

FÖRE LÄSNINGEN

Innan ni läser boken *Minifakta om t-rex* är det bra att ta reda på vad eleverna redan vet om t-rex. Använd er av ett VÖL-diagram för att få information om elevernas förkunskaper och vilka frågor de vill söka svar på.

V Vad vet du?	Ö Vad önskar du veta?	L Vad har du lärt dig?

PÅ LINJEN

Rita upp en linje i klassrummet eller utomhus. I ena änden lägger du en lapp där det står "Håller inte alls med" och i andra änden lägger du en lapp där det står "Håller helt med". Eleverna ska sedan ta ställning till olika påståenden, gradera sina svar på linjen och lägga lappar med sina namn där deras svar passar in. När alla har lagt sina namn får eleverna vara beredda på att motivera sina val.

Håller inte alls med -----Håller helt med

Förslag på påståenden:

- Jag skulle vilja leva när dinosaurierna levde.
- Jag tycker det är bra att djur är rovdjur.
- Jag tror att t-rex lade ägg.
- Jag tror inte att t-rex kunde springa 70 kilometer i timmen.
- Jag skulle vilja jobba som paleontolog (forska om fossila djur och växter).

ÖVNINGAR MED ORD OCH BILD

Kopiera orden och bilderna nedan och klipp isär dem.

Här är några förslag på hur man kan arbeta med ord i par:

- Para ihop bild och ord.
- Memory
- Säg en mening till varje bild.
- Skriv en mening till varje bild eller ord.
- Med andra ord. Lägg bilderna upp och ner. En elev tar upp en bild utan att titta på den och håller upp den i pannan och ska sedan gissa vad bilden föreställer. Den andra eleven ska ge ledtrådar till vad bilden visar.

t-rex		ägg	
	tänder		bakben
skelett		rovdjur	

SKICKA TALLRIKEN

Välj viktiga begrepp från boken och skriv på olika papptallrikar. Välj lika många papptallrikar som elever, vissa begrepp kommer det att vara två av.

Till exempel: dinosaurie, t-rex, bakben, rovdjur, springa, huvud, tungt, ägg, kalkon, unge, skelett, byte, as, kraftig, 70 km, sinne, mat, tugga, käke, gammal

1. Samla eleverna i en ring. Dela ut en tallrik till varje elev.
2. Alla elever läser högt vad det står på sin tallrik och berättar vad de kan om begreppet.
3. Säg olika uppmaningar för hur eleverna ska skicka tallrikarna:
  - *Skicka tallriken ett steg till höger.*
  - *Skicka tallriken ett steg åt vänster.*
  - *Skicka tallriken två steg åt vänster.*
  - *Skicka tallriken tre steg åt höger.*
4. Välj några elever som läser vad det står på sin "nya tallrik". Låt dem berätta vad de kan om begreppet.

FACIT LÄSFÖRSTÅELSE

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

1. Vad är t-rex förkortning av?
Det är förkortning av tyrannosaurus rex.
2. När levde t-rex?
T-rex levde för 65 miljoner år sedan.
3. Hur vet man att t-rex har levt i Nordamerika?
Man har hittat skelett där.
4. Varför kunde en t-rex bli upp till 30 år gammal?
Den hade inga fiender.
5. Hur mycket kunde en t-rex väga?
En t-rex kunde väga 8 ton.
6. Hur kunde t-rex hålla balansen när huvudet var så stort och tungt?
Den höll balansen med hjälp av sin svans.
7. Hur snabbt kunde en t-rex springa?
Den kunde springa 70 kilometer i timmen.
8. Hur mycket kött kunde en t-rex äta i en tugga?
Den kunde äta 200 kilo kött i en tugga.
9. Hur såg t-rex tänder ut?
De kunde vara 30 centimeter långa och var formade som bananer.
10. Hur stora ägg tror man att t-rexen lade?
Man tror att den lade ägg stora som bröd.
11. Hur många ben finns det i ett skelett från en t-rex?
Det finns 300 ben i skelettet som finns på Naturhistoriska riksmuseet i Stockholm.
12. I vilka filmer finns t-rex med i?
T-rex finns med i "Jurassic Park"-filmerna och "Ice Age".

Frågor mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

13. Varför tror du att 70 kilometer i timmen var snabbt att springa för en t-rex?

För att den var så stor.

14. Hur mycket växte ungarna på två år?

De växte 1 200 kilo på två år.

Frågor bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

15. Forskarna tror att ungarna hade dun när de föddes. Varför tror du att de hade dun?

16. Hur tror du att en t-rex använde sin hörsel för att hitta sitt byte?

ALFABETISK ORDNING

I faktaböcker brukar det finnas ett register som berättar om innehållet och på vilken sida man kan hitta olika saker. Innehållet brukar stå i alfabetisk ordning. När två ord börjar på samma bokstav jämför man andra bokstaven och tredje och så vidare i orden.

Skriv följande ord i alfabetisk ordning.

1. Bakben
2. Byte
3. Dun
4. Rovdjur
5. Skelett
6. Springa
7. Tyrannosaurus rex
8. Tänder
9. Unge
10. Ägg

VILKET ORD SAKNAS?

Fyll i orden som saknas. Använd orden i rutan.

tyrannosaurus rex	tugga	tungt	bakben
rovdjur	springa	djur	bananer

1. T-rex betyder tyrannosaurus rex.
2. Den hade kraftiga bakben.
3. T-rex kunde springa 70 kilometer i timmen.
4. Huvudet var stort och tungt.
5. Den kunde äta 200 kilo kött i en tugga.
6. T-rex var ett rovdjur och åt alltså kött.
7. Ett as är ett dött djur.
8. Tänderna var formade som bananer.

ORDGÖMMA

Leta efter följande ord:

dinosaurie   ägg   tänder   bakben   huvud

käke   byte   rovdjur   skelett   kött

r	r	d	m	p	k	h	k	x	o
o	g	h	u	v	u	d	ö	q	j
v	s	b	b	a	k	b	e	n	o
d	i	n	o	s	a	u	r	i	e
j	x	t	t	ä	n	d	e	r	o
u	a	s	k	e	l	e	t	t	g
r	x	k	ä	b	ä	g	g	r	v
e	ö	ö	k	y	l	j	u	h	v
i	o	t	e	t	r	x	w	k	c
z	a	t	j	e	ö	v	i	p	p